
Fra: Vorren, Jan Ivar [jan.ivar.vorren@kirken.no]
Sendt: 30. oktober 2014 15:08
Til: Postmottak KUD
Emne: Svar fra Sør-Hålogaland bispedømmeråd på høring: Staten og Den norske kirke - et tydelig skille

Kategorier: Purpur kategori

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Dato: 30.10.2014

Vår ref: 14/1725 - JIV (14/30537)

Deres ref: 14/2218-

Svar fra Sør-Hålogaland bispedømmeråd på høring: Staten og Den norske kirke - et tydelig skille

Med dette brev avgir Sør-Hålogaland biskop og bispedømmeråd sin høringsuttalelse angående høringsnotat fra Kulturdepartementet av 2. september 2014 om «Staten og Den norske kirke – et tydelig skille». Høringen har vært behandlet i bispedømmerådets møte 20. okt 2014 sak 56/14.

Del I INNLEDNING, SAMMENDRAG OG BAKGRUNN

Til kap 1 INNLEDNING

Vår kirke står ovenfor viktige og kompliserte prosesser når det gjelder utviklingen av en fristilt folkekirke i Norge i overensstemmelse med kirkeforliket i Stortinget i 2008. Departementets høringsnotat gir en god beskrivelse av vår kirkes rolle i samfunnet og utvikling fram mot en selvstendig kirke som eget trossamfunn.

Den fasen vi når er inne i har sin basis i de grunnlovsendringene som kirkeforliket formulerte og som ble endelig vedtatt 21. mai 2012. Det gjelder ikke minst endringene i § 16 hvor Kongens kirkestyre opphører og Den norske kirke tas inn lovteksten med formuleringen «en evangelisk luthersk kirke» som «forblir Norges folkekirke» og «som sådan» skal understøttes av staten. På dette grunnlag kan det nå arbeides for å gjøre Den norske kirke til et eget rettssubjekt, som dermed kan ta over de fleste av de oppgavene som i dag er forankret i departementet.

Til kap 2 BAKGRUNN

Departementet har gjort et viktig og klargjørende arbeid som beskriver hvilke grep som må tas for å gjennomføre den nødvendige forvaltningsreformen og hvilke utslag det må gi seg i forslag til endringer i Kirkeloven. Høringsnotatet framstår som oversiktlig og lett forståelig med ryddig saksframstilling og godt begrunnede forslag.

Sør-Hålogaland bispedømmeråd (S-H bdr) mener forslaget vil danne et godt juridisk grunnlag for neste fase i utviklingen og skape den nødvendige trygghet i et landskap

som mange oppfatter som flytende og usikkert. Dette gjelder ikke minst de gruppene som vil miste sin forankring i det statlige avtaleverket.

Støtte til de foreslåtte endringene i Kirkeloven

S-H bdr ser de foreslåtte endringene i kirkeloven som naturlige konsekvenser av endringen i Grunnlovens § 16 samt Kirkemøtets vedtak om at Den norske kirke så raskt som mulig etableres som et nasjonalt rettssubjekt og støtter i utgangspunktet de aller fleste av de foreslåtte endringer i Kirkeloven som er lagt fram i høringsnotat.

Vi vil likevel peke på noen problemstillinger som vi mener er av spesiell viktighet knyttet til de forskjellige avsnittene i høringsnotatet.

Del II KIRKENS RETTSLIGE FORHOLD

Til kap 3: DEN NORSKE KIRKES RETTSLIGE HANDLEEVNE

Soknet

S-H bdr støtter at soknet blir bevart som den juridiske grunnenheten i Den norske kirke, og at soknet ikke kan løses fra Den norske kirke, jfr punkt 3.2.

Vi er enige i prinsippet om at kirkens nasjonale og regionale organer ikke skal ha alminnelig organisasjons- og instruksjonsmyndighet ovenfor soknets organer utover det som foreslås lovfestet, jfr punkt 3.3.

Kirkemøtet og kirkens organer

S-H bdr anser det som viktig at kirkens organer, Bispemøtet, bispedømmerådene og prostene, med tillegg for Den norske kirkes klagenemnd, beholder dagens oppgaver slik dette er uttrykt i lovendringsforslagets § 24 om Kirkemøtets delegasjonsmyndighet.

Vi støtter reformuleringen i § 25 som vil muliggjøre at Kirkemøtet kan fastsette regler som ansvarliggjør Kirkerådet ovenfor Kirkemøtet med den mulige konsekvens at det kan velges nytt kirkeråd i perioden. Uten en slik mulighet vil Kirkemøtet i prinsippet fratras sin funksjon som øverste myndighet i Den norske kirke, jfr punkt 3.5.

Bispedømmerådene

S-H bdr mener det er helt avgjørende for tryggheten og kontinuitet i det videre arbeidet med virksomhetsoverdragelsen at bispedømmerådene har tilnærmet samme oppgaver som i dag, selv om det nå må forankres i myndighet som gis av Kirkemøtet. Vi hadde gjerne sett at dette ble formulert i lovs form, men ser at dette kan være en så direkte inngripen i Den norske kirkes myndighet, at det er vanskelig for lovgiver å vedta dette, jfr punkt 3.6.

Habilitetsregler

S-H bdr er usikker på behovet for klarere habilitetsregler for Kirkemøtets medlemmer og har ikke klart for seg hvilket behov det eventuelt skulle være for slike regler. Vi avventer derfor et eventuelt forslag om dette, jfr punkt 3.4.

Offentlighets- og forvaltningslov

Vi regner det også som en viktig forutsetning for Den norske kirkes karakter av å være en åpen folkekirke, at forvaltnings- og offentlighetslovene skal gjelde for Den norske kirke, jfr punkt 3.3; 4.1 og kap 19.

Til kap 4: DEN NORSKE KIRKE SOM ARBEIDSGIVER

S-H bdr slutter seg i hovedsak til resonnementene og lovendringsforslaget under avsnittet om "Den norske kirke som arbeidsgiver". Her gis mange viktige føringer for håndteringen av spørsmål som reises for de arbeidstakergrupper som nå skal overføres fra staten til kirken.

Vi anser det som en naturlig konsekvens av et tydelig skille mellom kirken og staten at prester, proster, biskoper og tilsatte ved bispedømmekontorene og Kirkerådets administrasjon tilsettes i det nye rettssubjektet. Men det er avgjørende at staten sikrer at Den norske kirke har den nødvendige kompetanse og kapasitet til å ivareta arbeidsgiveransvaret på en betryggende måte før staten frasier seg arbeidsgiveransvaret.

Til kap 5: SPØRSMÅLET OM SÆRSKILT LOVREGULERING AV PRESTENES OG BISKOPENS TJENESTE

Et folkekirkelig strukturperspektiv

S-H bdr vil understreke betydningen av å forankre tjenestene til prestene, prostene og biskopene i loven, jfr punkt 5.2.1. Den norske kirkes strukturelle karakter som folkekirke vil være tjent med innføring av den foreslåtte formulering: «hvert sokn blir betjent av prest, hvert prosti av prost og hvert bispedømme av biskop», jfr. § 2.

Prestetjenestens selvstendighet

Vi anser formuleringene om «prestetjenestens uavhengighet» som spesielt viktig. Dette har en klar forankring i våre bekjennesskrifter. Vi vil her spesielt henvisе til den augsburgske bekjennelse (CA) artikkel V.

S-H bdr anser det som viktig at man også i fremtidens kirke beholder en geistlig ledelse av prestetjenesten. Det betyr at prostens rolle som arbeidsgiver og som leder av prestenes tjeneste i prostiet videreføres og videreutvikles slik det er forutsatt i prostereformen. Vi anser denne prostefunksjonen som en forutsetning for at prestetjenesten skal fungere.

Når det gjelder den lovmessige tilretteleggelsen av dette prinsippet, gis det gode eksempler på slik lovgivning ved henvisningene til for eksempel helseforetaksloven (se 5.2.2). S-H bdr støtter derfor forslaget om innføringen av formuleringen om prestenes (relative) uavhengighet i loven.

Praktisk teologisk seminar og Kirkelig utdanningscenter i Nord

Vi ser for øvrig med stor spenning fram til den lovede avklaring når det gjelder plasseringen av Det praktisk-teologiske seminar, se punkt 5.2.3. For Sør-Hålogaland bispedømme er det spesielt viktig fordi dette også medfører avklaring vedrørende Kirkelig Utdanningscenter i Nord. Vi ser på denne institusjonen som viktig for kirkelig utdanning og rekruttering til kirkelig tjeneste i vår del av landet.

Biskopens rolle

Biskopen vil ha en viktig rolle også i den fremtidige kirke. Det er derfor viktig at denne tjenesten er lovfestet (§ 2).

Høringsnotatet peker på at Kirkerådet ikke må komme i et overordningsforhold til biskopene (se 5.3.2). Nettopp fordi biskopen har eget ansvar for å lede prestetjenesten, har også prinsippet om prestenes relative uavhengighet konsekvenser for biskopen (se 5.2.1).

Tjenesteordning for biskopene

S-H bdr mener det er viktig at biskopens uavhengige tjenesteutøvelse ved ordinasjon, vigsling og visitasjon gis et lovvern, slik at det ikke skapes usikkerhet om denne uavhengigheten (se 5.3.3).

Til kap 6: REGLER OM KLAGE

Klagenemnd

Forslaget om å innføre en egen klagenemnd for Den norske kirke, mener S-H bdr er et viktig grep for å sikre trygg forvaltning innenfor Den norske kirke. Vi støtter derfor forslaget til nytt innhold i § 27.

Det er imidlertid avgjørende at en slik nemnd får betydelig teologisk og juridisk kompetanse. (6.7).

Til kap 7: ANDRE FORSLAG TIL ENDRINGER I KIRKELOVEN, inklusive LÆRENEMNDA

S-H bdr har ingen merknader til de angitte punktene utover:

- Å støtte forslaget om å kunne overlate avgjørelsesmyndighet ved kirkelige inndeling etc til bispedømmerrådet, jfr punkt 7.6.
- Den norske kirkes lærenemnd. Vi mener høringsnotatet henvisning til lærenemndas funksjon innenfor Kongens og departementets arbeidsgivermyndighet, gjør det naturlig å avslutte dette instituttet i Den norske kirke, jfr punkt 7.7. S-H bdr støtter derfor forslaget om å oppheve bestemmelsen om lærenemnda, nåværende kirkelovs § 27.

Del III KIRKENS ØKONOMISKE STILLIG OG GRUNNLAG VED UTSKILLING FRA STATEN

Til kap 8: KIRKENS FINANSIERINGSORDNINGER I DAG

Når kirken skilles ut fra staten, er det departementets forslag at statens bevilgninger til kirken samles i ett rammetilskudd. Denne tildelingen bevilges til Kirkemøtet og det legges opp til at dagens bevilgninger videreføres. Staten legger i dette til grunn at Kirken organiseres i en økonomisk og organisatorisk enhet som vil gi besparelser og kostnadseffektivisering.

S-H bdr ser at en slik samordning kan gi økonomiske besparelser. Vi ser imidlertid også at en omlegging fra dagens system vil endre dagens organisering betydelig og vil kreve økte ressurser i en omleggingsfase. Vi vil be om at denne økte ressursbelastningen tas med i en risikovurdering av denne omleggingen og at nødvendige ressurser til å møte utfordringene stilles til disposisjon.

Til kap 9: OMLEGGING TIL RAMMETILSKUDD FRA STATEN TIL EN FRISTILT KIRKE

S-H bdr gir sin støtte til at Den norske kirkes landsfond avvikles og at Opplysningsvesenets fremtid ikke vurderes i denne omgang, jfr pkt 8.2; 9.7 og 9.8.

Til kap 12: ADMINISTRATIVE FELLESYSTEMER FOR ØKONOMI, REGNSKAP OG PERSONAL

Oppgaveporteføljen innen personalforvaltningen og lønns- /regnskapsfunksjonene bør rasjonaliseres slik at de ulike oppgavene fordeles til bispedømmerådene på delegasjon fra Kirkemøtet, jfr kap 3. Dette tror vi sikrer kontinuitet i den stegvise overgangen i virksomhetsoverdragelsesperioden. Vi tror også det sikrer at oppgaver og ansvar for driften av Den norske kirke fordeles ut i regionene.

Til kap 13: PENSJONSORDNINGEN I EN FRISTILT KIRKE

S-H bdr ser positivt til at dagens pensjonsordning kan videreføres etter 2017. Det er viktig å sikre avtalefestet pensjon og de rettigheter som Statens pensjonskasse gir kirkens ansatte. Statens pensjonskasse yter også lån og forsikringer til mange av sine medlemmer. Dette er ordninger som er viktig å videreføre.

Sør-Hålogaland bispedømmeråd anser pensjonsvilkårene våre ansatte har gjennom Statens Pensjonskasse som svært gunstige og ønsker disse vilkårene videreført, fortrinnsvis gjennom fortsatt medlemskap i SPK. Alternative pensjonstilbydere må kunne tilby tilsvarende vilkår.

Med vennlig hilsen

Jan-Kjell Jonassen e.f.
stiftsdirektør

Jan Ivar Vorren
personalsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kulturdepartementet

Postboks 8030   0030
Dep

OSLO